

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 9

van **MAAIKE DE VREESE**

datum: 2 oktober 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Oekraïense vluchtelingen - Tewerkstelling en verplichte inschrijving bij VDAB

Eind februari 2022 brak de verschrikkelijke oorlog uit in Oekraïne en sloegen miljoenen mensen op de vlucht. De Vlaamse Regering heeft toen snel geschakeld met de oprichting van een taskforce en de lancering van een actieplan. De vluchtelingen uit Oekraïne krijgen van de Europese Unie automatisch het bijzonder statuut van 'tijdelijk ontheemde'. Daardoor krijgen ze gedurende een jaar bescherming zonder dat ze asiel (verzoek om internationale bescherming) hoeven aan te vragen. Oekraïense vluchtelingen hebben onmiddellijk recht op een A-kaart. Daarmee opent men alle rechten zoals voor andere legaal verblijvende vreemdelingen: equivalent leefloon, aansluiting ziekteverzekering, toegang arbeidsmarkt, groeipakket, enz. Aangezien de betrokkenen recht hebben op een equivalent leefloon ligt de begeleiding en de activering in handen van het OCMW.

Samen met Axel Ronse heb ik in het verleden meermaals gepleit voor de verplichte inschrijving van tijdelijke ontheemden uit Oekraïne bij VDAB. Op 19 april werd daartoe een decreet goedgekeurd en op 15 mei verscheen het in het Staatsblad.

Ter opvolging van mijn vraag om uitleg nr. 3322 van 13 juli 2023 stel ik graag de volgende vragen.

1. a) Hoeveel Oekraïense vluchtelingen zijn er momenteel in dit land en in Vlaanderen? Hoeveel Oekraïners zijn er momenteel op beroepsactieve leeftijd in dit land en in Vlaanderen?
- b) Hoeveel van hen hebben al effectief gewerkt (in absolute cijfers als in procenten)? Hoeveel van hen zijn momenteel nog aan de slag (in absolute cijfers als in procenten)? Het is daarbij belangrijk dat we een totaalbeeld hebben van de situatie in Vlaanderen.

Kan de minister een overzicht geven van het aantal Oekraïners dat werkt/gewerkt heeft via registratie bij VDAB en van het aantal Oekraïners dat werkt/gewerkt heeft zonder registratie bij VDAB?

2. Hoeveel van de Oekraïense vluchtelingen zijn ingeschreven bij VDAB? Hoeveel Oekraïners hebben zich aangemeld bij VDAB? Hoeveel van hen hebben gewerkt? Hoeveel van hen zijn momenteel nog aan de slag? Hoe evalueert de minister die tendens?
- a) Kan de minister een overzicht geven van de totaalcijfers en per provincie?
- b) In welke sectoren zijn de Oekraïners tewerkgesteld?

- c) Kan de minister een overzicht geven van het opleidingsprofiel (hooggeschoold/middengespoold/kortgeschoold)?
 - d) Kan hij een overzicht geven per leeftijdscategorie?
 - e) Kan hij een opdeling maken tussen het aantal mannen en vrouwen?
 - f) Kan hij een overzicht geven van het taalniveau van de Oekraïense vluchtelingen? Wat is de kennis van het Nederlands?
 - g) In hoeveel taalopleidingen werd al voorzien via VDAB? Hoeveel extra taalopleidingen zullen er komen? Wanneer zullen ze operationeel zijn?
 - i. Kan de minister een overzicht geven van de basisopleidingen en andere taalcoaching?
 - ii. Hoeveel taalcoaches zijn er momenteel actief? Hoeveel taalcoaches werden al aangevraagd?
 - h) Kan de minister toelichten op welke manier en via welke partners ze momenteel naar een job zijn begeleid?
 - i) Hoeveel vacatures werden door werkgevers aangemeld via #werkplekvrij? Kan de minister een overzicht geven van het aantal vacatures?
3. a) Hoe evalueert de minister de impact van het decreet omtrent de verplichte inschrijving? Hoeveel van de Oekraïense vluchtelingen hebben zich vanaf de verplichting aangemeld bij VDAB? Hoeveel van hen hebben gewerkt (in absolute getallen en in procent)? Hoeveel van hen zijn momenteel nog aan de slag (in absolute getallen en in procent)?
- b) Op welke manier heeft dat een impact op de tewerkstellingskansen en het ondersteuningsaanbod van VDAB, bijvoorbeeld competentieversterkende acties, werkplekleren, enzovoort?
4. Welke budgetten reserveert VDAB voor de begeleiding van de Oekraïense vluchtelingen in 2023? Hoeveel werd er momenteel al besteed?
5. Hoeveel Oekraïense vluchtelingen die een equivalent leefloon ontvangen, waren of zijn aan de slag in het kader van artikel 60/TWE OCMW? Hoe verhoudt zich dat met de tewerkstelling via artikel 60/TWE OCMW van de rest (andere groepen)? Hoe evalueert de minister het aantal Oekraïense vluchtelingen die via dit kanaal aan de slag gaan?
- a) Kan de minister een overzicht geven van de Oekraïense vluchtelingen die begeleiding kregen via artikel 60/TWE OCMW? Graag een overzicht per gender, leeftijd, opleidingscategorie en gemeente en dat sinds februari 2022 tot vandaag en per kalenderjaar. Hoe evalueert de minister de tendens?
 - b) Kan de minister daarnaast een overzicht geven van het aantal Oekraïners die werden begeleid per ander werkplekinstrument (WES, IBO, enz)? Graag een overzicht per gender, leeftijd, opleidingscategorie en gemeente en dat sinds

februari 2022 tot vandaag en per kalenderjaar. Hoe evalueert de minister de tendens?

- c) Hoeveel en welke OCMW's doen een beroep op VDAB voor de begeleiding van de Oekraïense vluchtelingen naar werk? Graag een overzicht per gemeente en sinds februari 2022 tot vandaag en per kalenderjaar. Kan de minister een overzicht geven per jaar en per maand?

Graag deze gegevens bezorgen in een Excelbestand.

ANTWOORD

op vraag nr. 9 van 2 oktober 2023

van **MAAIKE DE VREESE**

Ter opvolging van mijn vraag om uitleg nr. 3322 van 13 juli 2023 stel ik graag de volgende vragen.

1. a) Momenteel blijkt uit Statbel-cijfers (tem Q2 2023) dat er 20.933 beroepsactieve tijdelijk ontheemde Oekraïners zijn in Vlaanderen. In totaal zijn er 35.696 beroepsactieve tijdelijk ontheemde Oekraïners in België. Bijkomende gegevens qua aantallen dienen best via Statbel opgevraagd te worden. Er is ook een dashboard dat geraadpleegd kan worden: <https://statbel.fgov.be/nl/visuals/oekraiense-ontheemden>.
- b) 7.038 van de beroepsactieve tijdelijk ontheemde Oekraïners (33,6%) hebben al werkervaring opgedaan in Vlaanderen. Wij beschikken niet over gegevens hoeveel % hiervan nog steeds aan het werk is.

Eind september waren 13.463 Oekraïners ingeschreven bij VDAB. Bij hen ligt het aantal met werkervaring hoger dan gemiddeld. 5662 (42,1%) van hen heeft al gewerkt of is nog aan de slag. 3.639 (27%) van hen zijn nog steeds aan het werk.

2. a) Eind september waren 13.463 Oekraïners ingeschreven bij VDAB. 5662 (42,1%) van hen heeft al gewerkt of is nog aan de slag. 3.639 (27%) van hen zijn nog steeds aan het werk.

Werkervaring - Provincie verblijfplaats					
Provincie Verblijfplaats	Aantal	Gewerkt	Aandeel gewerkt	Waarvan nog aan het werk	Aandeel nog aan het werk
Antwerpen	5.713	2.427	42,5%	1.648	28,8%
Oost-Vlaanderen	2.345	978	41,7%	622	26,5%
Vlaams-Brabant	1.957	630	32,2%	405	20,7%
West-Vlaanderen	1.724	845	49,0%	487	28,2%
Limburg	1.226	634	51,7%	386	31,5%
Brussels HG	370	113	30,5%	73	19,7%
Buiten Vlaanderen en Brussels HG	108	32	29,6%	17	15,7%
Onbekend	13	0	0,0%	0	0,0%
	7	3	42,9%	1	14,3%
Total	13.463	5.662	42,1%	3.639	27,0%

- b) Deze cijfers komen uit een andere rapportering die maandelijks plaatsvindt. Hierdoor is er een licht verschil tussen de 5.662 gewerkt en de 5.611 uit onderstaand rapport.

Aantal gewerkt sinds 01/03/22 - volgens sector van werkgever

Sector Bedrijf	Gewerkt	Aandeel sector-gewerkt	Waarvan nog aan het werk einde laatste maand
***	455	8,1%	348
01. Primaire sector	274	4,9%	29
02. Dranken, voeding en tabak	91	1,6%	65
03. Textiel, kleding en schoeisel	13	0,2%	12
04. Grafische nijverheid, papier en karton	12	0,2%	9
05. Chemie, rubber en kunststof	32	0,6%	25
06. Vervaardiging van bouwmaterialen	14	0,2%	12
07. Metaal	52	0,9%	49
08. Vervaardiging van machines en toestellen	24	0,4%	20
09. Vervaardiging van transportmiddelen	15	0,3%	11
10. Hout- en meubelindustrie	8	0,1%	6
11. Overige industrie	5	0,1%	5
12. Energie, water en afvalverwerking	17	0,3%	14
13. Bouw	247	4,4%	184
14. Groot- en kleinhandel	466	8,3%	366
15. Transport, logistiek en post	189	3,4%	144
16. Horeca en toerisme	429	7,6%	214
17. Informatica, media en telecom	41	0,7%	33
18. Financiële diensten	10	0,2%	8
19. Zakelijke dienstverlening	1.342	23,9%	1.024
20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	991	17,7%	121
21. Diensten aan personen	83	1,5%	65
22. Ontspanning, cultuur en sport	31	0,6%	15
23. Openbare besturen	371	6,6%	327
24. Onderwijs	92	1,6%	57
25. Gezondheidszorg	36	0,6%	27
26. Maatschappelijke dienstverlening	252	4,5%	202
27. Overige dienstverlening	19	0,3%	10
Total	5.611	100,0%	3.402

c) Van de 13.463 ontheemden die ingeschreven zijn bij VDAB:

- zijn er 3.198 ontheemden kortgeschoold (23,8%).
- zijn er 3.658 ontheemden middengeschoold (27,2%)
- zijn er 6.606 ontheemden hoggeschoold (49,1%)

d)

Leeftijdsgroep			
Leeftijdsklasse	Leeftijdsgroep	Aantal	Aandeel
-25 jaar	01) -18 jaar	110	0,8%
	02) 18 tot en met 19 jaar	562	4,2%
	03) 20 tot en met 24 jaar	1.222	9,1%
	Total	1.894	14,1%
25 tot en met 39 jaar	04) 25 tot en met 29 jaar	1.481	11,0%
	05) 30 tot en met 34 jaar	1.745	13,0%
	06) 35 tot en met 39 jaar	2.323	17,3%
	Total	5.549	41,2%
40 tot en met 59 jaar	07) 40 tot en met 44 jaar	2.092	15,5%
	08) 45 tot en met 49 jaar	1.589	11,8%
	09) 50 tot en met 54 jaar	1.033	7,7%
	10) 55 tot en met 59 jaar	648	4,8%
	Total	5.362	39,8%
60 en+	11) 60 tot en met 64 jaar	545	4,0%
	12) 65 jaar en +	113	0,8%
	Total	658	4,9%
Total		13.463	100,0%

e)

Werkervaring - geslacht					
Geslacht	Aantal	Gewerkt	Aandeel gewerkt	Waarvan nog aan het werk	Aandeel nog aan het werk
Man	4.160	2.085	50,1%	1.318	31,7%
Vrouw	9.303	3.577	38,4%	2.321	24,9%
Total	13.463	5.662	42,1%	3.639	27,0%

f) Oekraïense ontheemden, zoals alle andere klanten, geven zelf aan hoe zij hun taalniveau zien. Deze cijfers zijn m.a.w. het resultaat van een zelfinschatting door de klant. Ze zijn geen weerspiegeling van de stappen gezet door de AgII (Agentschappen Integratie en Inburgering) en Onderwijs inzake taalverwerving van het Nederlands bij tijdelijk ontheemden.

Hierna volgt een overzicht hiervan:

Kennis Nederlands		
Kennis Nederlands	Aantal	Aandeel
1.Geen kennis	7.184	53,4%
2.Beperkte kennis	5.438	40,4%
3.Goede kennis	788	5,9%
4.Zeer goede kennis	53	0,4%
Total	13.463	100,0%

Cijfers die door AHOVOKS aan AgII werden bezorgd, stellen dat op 7/05 reeds 13.127 unieke personen van de doelgroep werden toegeleid naar een concreet aanbod sinds februari 2022 (bron: DAVINCI).

Daarvan behaalden 3.619 het niveau A2 (1.2) of hoger. Hiervan zijn er 3.291 personen die hun NT2-traject nog aan het verderzetten zijn (met actieve inschrijvingen) in vervolgaanbod op hogere niveaus. 3.536 personen behaalde niveau A1 (1.1). Hiervan zijn er 2.964 personen die hun NT2-traject nog aan het verderzetten zijn in vervolgaanbod. 4.560 personen zijn bezig in aanbod om A1 te behalen (waaronder 352 personen in een traject bij CBE).

Van de personen die werden toegeleid naar een concreet aanbod NT2:

- Heeft 27,6 niveau A2 behaald.
- Heeft 27 % niveau A1 behaald.
- Is 34,7 % bezig in een traject om A1 te behalen.
- Is 10.7 % momenteel niet ingeschreven in een actieve module in het aanbod NT2, nadat ze dat in het verleden wel waren.

Men liet ons weten dat in vergelijking met andere groepen van taalleerders de doelgroep uit Oekraïne goed vordert.

- g) Gezien basisopleidingen Nederlands de bevoegdheid zijn van het domein Onderwijs, zijn de meeste acties Nederlands voor anderstaligen vanuit de dienstverlener 'Onderwijs'. VDAB focust zich op sector- of jobspecifieke taalopleidingen.

Nederlands voor anderstaligen per dienstverlener en soort: aantal acties en unieke bereikte personen per actie		
Dienstverlener	Aantal acties	Unieke personen
1. VDAB	234	208
2.3. Onderwijs	259.863	10.242
2.8. Partner (detail-indeling niet beschikbaar)	1	1
2.9. Andere partner	149	82
Total	260.247	10.256

i.

Totaal aantal acties per soort en unieke bereikte personen per soort actie		
Indeling acties	Aantal acties	Unieke personen
1) Nederlands voor anderstaligen	260.247	10.256
2) IBO	360	352
3) Jobcoaching	174	173
4) TWE	435	427
5) Bemiddeling door partners	477	466
6) Competentieversterking	1.295	862
7) Persoonlijke dienstverlening	9.226	6.008
8) Andere intensifiërende acties	4.115	2.121
Total	276.329	11.527

ii. Op 31.05.23 zijn er 141 NT2-instructeurs/coaches of 119,13 VTE actief bij VDAB. Wij hebben geen zicht op het aantal taalcoaches van partners.

h) Van de 13.463 ontheemden hebben er 6.008 ontheemden persoonlijke dienstverlening ontvangen van VDAB en andere partners richting een job.

Het aantal acties en unieke bereikte personen omtrent OCMW is onvolledig. We beschikken niet over het totaal aantal gegevens van het aantal ontheemden die een toeleiding naar werk hebben ontvangen van het OCMW (zonder toeleiding van VDAB).

Persoonlijke dienstverlening per dienstverlener : aantal acties en unieke bereikte personen per actie		
Dienstverlener	Aantal acties	Unieke personen
1. VDAB	8.426	5.791
2.1. GTB	140	75
2.2. OCMW	374	359
2.3. Onderwijs	5	5
2.9. Andere partner	268	257
3. Onbekend	13	13
Total	9.226	6.008

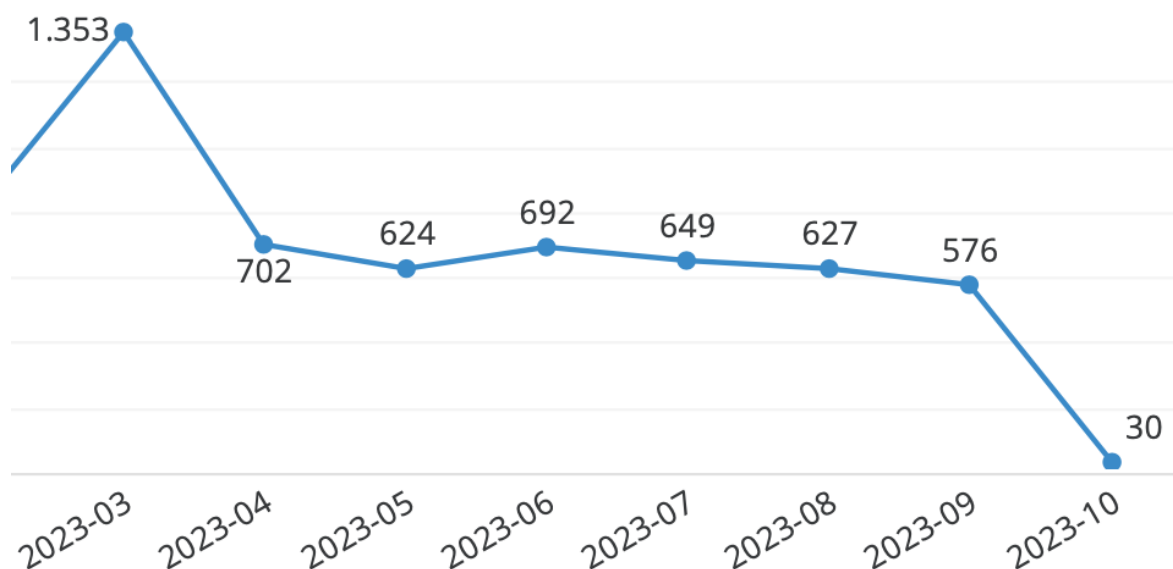
- i. Onderaan kan je een overzicht vinden per provincie van hoeveel vacatures er momenteel zijn met de #werkplekvrij

Provincie Bedrijf	
Provincie Bedrijf	Openstaand
Antwerpen	665
Brussels HG	1
Buiten Vlaanderen en Brussels HG	2
Limburg	596
Oost-Vlaanderen	622
Vlaams-Brabant	276
West-Vlaanderen	405
Total	2.567

In totaal heeft VDAB 17.103 vacatures #werkplekvrij ontvangen sinds de lancering ervan:

Beroepencluster	
Beroepencluster	Ontvangen
Bouw en hout	210
Business support, retail en ICT	76
Diensten aan personen en bedrijven	16.067
Industrie	374
Onbekend	2
Transport en logistiek	121
Zorg en onderwijs	253
Total	17.103

3. a) We zien dat er sinds er sprake is van een nakende verplichte inschrijving een piek in maart, waarbij er vrij continu ongeveer 600 inschrijvingen per maand zijn. Het rapport dateert van begin oktober, waardoor het cijfer (30) (veel) lager ligt dan de andere maanden.

Wij hebben enkel per inschrijvingsjaar gegevens rond werkervaring:

Werkervaring - volgens jaar aanmaak dossier					
Jaar Aanmaak Dossier	Aantal	Gewerkt	Aandeel gewerkt	Waarvan nog aan het werk	Aandeel nog aan het werk
2022	6.610	3.641	55,1%	2.462	37,2%
2023	6.853	2.021	29,5%	1.177	17,2%
Total	13.463	5.662	42,1%	3.639	27,0%

- b) Wat de impact op de tewerkstellingskansen betreft, worden Oekraïense ontheemden binnen hun traject naar werk meegenomen in de vernieuwde vacaturewerking, net zoals elk ander anderstalig talent. Het ondersteuningsaanbod van VDAB en haar partners - inclusief competentieversterking en werkplekleervormen - staat open voor iedere werkzoekende burger en dus ook voor tijdelijk ontheemden.
- Voor de verschillende ondersteunende maatregelen zijn in 2023 middelen voorzien voor een bedrag van 7.348K euro waarvan op 30 juni 4.603K euro werd besteed.
 - In totaal werden er 419 TWE-OCMW-trajecten opgestart in de periode maart 2022 tot en met september 2023. Het gaat hierbij om 413 unieke klanten.

Deze trajecten zijn vrij uitgebreid en extensief in tijd, waardoor er bij 2 metingen in de tijd ook maar slechts een beperkt aantal is afgerond en naar uitstroom kan gekeken worden.

- Aantal beëindigde TWE-trajecten met eerste resultaatmeting (een dag na TWE traject):
 - 12 van de 65 afgeronde trajecten (18,46%)
- Aantal beëindigde TWE-trajecten met tweede resultaatmeting (3 maanden na TWE traject):
 - 15 van de 45 afgeronde trajecten (33,33%)

Uit het Oekraïne-onderzoek van VDAB leren we dat de ontheemden absoluut willen werken, meer financiële zelfredzaamheid willen bekomen en vaak ook hier een nieuw leven willen opbouwen - als ze hier hun plaats vinden. Dat betekent in de praktijk naast huisvesting ook een goede job die aansluit op hun vaardigheden en competenties. Het is belangrijk, uiteraard ook in het licht van al die moeilijk in te vullen vacatures, dat OCMW's, VDAB en alle andere actoren alle beschikbare instrumenten inzetten om hen

te ondersteunen in hun zoektocht naar werk. Vanuit dat perspectief heb ik er geen problemen mee dat de OCMW's ook de TWE-OCMW inzetten. Belangrijk is daarbij wel dat we steeds blijven werken vanuit de behoefte aan een goede en normale job én de openstaande vacatures. Trajecten binnen TWE-OCMW zijn zeer lange en intensieve trajecten. We moeten er dus over waken dat enkel de werkzoekenden met een grote afstand in de TWE-OCMW terecht komen. Werkzoekenden die klaar zijn voor de reguliere arbeidsmarkt moeten we ook zo snel mogelijk matchen op één van onze vele vacatures.

- a) De indeling naar gender, leeftijd, kortgeschooldheid en gemeente is opgenomen in bijlage. Opgelet: omwille van de opdeling per jaar ligt het aantal unieke klanten hoger dan hierboven.
- b) In totaal hebben 562 unieke tijdelijk ontheemde Oekraïners 626 acties werkplekklaren opgestart in de periode maart 2022 tot en met september 2023.

De indeling naar soort werkplekklaren is als volgt:

Acties werkplekklaren	2023 (tot eind		Totaal
	2022	september)	
Beroepsinlevingsstage	8	18	26
Beroepsverkenkende stage	44	93	137
Gespec. beroepsverkenkende stage	2		2
Individuele Beroepsopleiding (IBO)	135	225	360
Opleidingsstage	4	81	85
Werkervaringsstage	0	16	16
Totaal	193	433	626

De indeling van het aantal tijdelijk ontheemde Oekraïners met een actie werkplekklaren naar gender, leeftijd, scholingsgraad en provincie is opgenomen in bijlage.

- c) In de periode maart 2022 tot september 2023 doen 282 gemeenten volledig of gedeeltelijk een beroep op VDAB voor het begeleiden naar werk van tijdelijk ontheemde Oekraïners met equivalent leefloon. Het aantal gemeenten cumulatief per maand en de lijst met gemeenten is opgenomen in bijlage.

BIJLAGEN

1. [Tijdelijk ontheemde Oekraïners met actie werkplekklaren en aantal gemeenten die beroep doen op VDAB voor de begeleiding van Oekraïners met equivalent leefloon](#)
2. [Aantal bezige en beëindigde TWE-OCMW-trajecten en aantal unieke klanten TWE-OCMW](#)